

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Başbakan Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN** tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 99. Maddesi gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ayla AKAT ATA

Batman Milletvekili

Bir ülkenin doğal zenginliği olarak kabul edilen ormanlar ekonomik ve ekolojik yararları bakımından toplumların kalkınmasında ve gelişmesinde önemli bir yere sahip bulunmaktadır. Orman Kanunu kapsamında ormanların muhafazası açık bir şekilde belirtilmektedir. Orman sınırları içinde yangın ve çeşitli sebeplerle meydana gelmiş açıklıklarda Orman Genel Müdürlüğüne uygun görülecek planlara göre ağaçlandırma yapılabileceği belirtilmektedir. Yine kanun kapsamında ormanların içinde veya yakınında ateş ve yangın belirtisi görenlerin derhal orman idaresine veya en yakın muhtarlığa, jandarma dairelerine veya mülkiye amirlerine haber vermeye yükümlüdürler. Yangın haberleşmesini en seri şekilde sağlamak amacıyla telsiz alıcı ve verici istasyonları tesis edilebilir. Orman yangınlarını söndürmek için civar köy ve kasabaların 18 yaşını bitirip 50 yaşını doldurmamış bütün erkek nüfusu beraberinde gerekli görülürse, vali, kaymakam, nahiye müdürü ve köy muhtarları ve civardaki asker ve jandarma birlik kumandanları bölgedeki orman başmüdürü ve onun lüzum göstereceği orman memurları yangın mahalline yardımcı göndermeye ve bizzat gitmeye mecburdurlar. Orman idaresi yangınları önlemek maksadiyle en çok beş yılda tahakkuk ettirilecek bir plan ve program dahilinde yangın emniyet yolları ve yangın kule ve kulübeleri yapmak ve bunları idare merkezlerine telli ve telsiz telefonla bağlamakla mükellef olduğu gibi yangın tehlikesinin fazla olduğu alanlarda yangın mevsimine mahsus olmak üzere lüzum gördüğü yerlerde ve yeter miktarda yangın söndürme alet ve malzemesini havi motorlu vasıtalarla teçhiz ve takviye edilmiş yangın ekipleri bulundurur. Orman yangınlarını önleme ve orman yangınlarıyla mücadele harcamaları için Orman Genel Müdürlüğü Katma Bütçesine yeterli miktarda ödenek konulur, denilmektedir.

Son olarak 24 Temmuz 2009 tarihinde Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren ve Çevre Kanununa dayanılarak hazırlanan Türk Silahlı Kuvvetleri Çevre Denetimi Yönetmeliği'nin; 4'üncü maddesinde e) Atık: Herhangi bir faaliyet sonucunda oluşan, çevreye atılan veya bırakılan herhangi bir maddeyi,

h) Çevre denetimi: Askerî birlik, bölge, tesis, işyeri ve tatbikatlarda yürütülen faaliyetlerin çevre mevzuatına uygunluğunun, bu Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde kontrol edilmesini, değerlendirilmesini ve rapor haline getirilmesini,

1) Çevresel etki değerlendirmesi (ÇED): Gerçekleştirilmesi planlanan projelerin çevreye olabilecek olumlu ve olumsuz etkilerinin belirlenmesinde, olumsuz yöndeki etkilerin önlenmesi ya da çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi için alınacak önlemlerin, seçilen yer ile teknoloji alternatiflerinin belirlenerek değerlendirilmesinde ve projelerin uygulanmasının izlenmesi ve kontrolünde sürdürülecek çalışmaları, ifade eder.

5'inci maddesinde (1) Türk Silahlı Kuvvetlerinin bütün birlik, kurum, karargah, tesis, bölge ve işyeri faaliyetleri ile tatbikatlar dahil her türlü askerî maksatlı faaliyetler, çevre mevzuatı hükümleri doğrultusunda çevre denetimine tabidir.

6'ncı maddesinde g) Askerî birlik, bölge, tesis, işyeri ve tatbikatlardan kaynaklanabilecek katı atıkların, atık yağların ve tehlikeli maddelerin ve tehlikeli kimyasal madde ve ürünlerin kontrolünü,

k) Askerî faaliyetlerden kaynaklanabilecek toprak kirliliğinin kontrolünü,

m) Faaliyetleri sonucu oluşabilecek tehlikeli atıklar ve tehlikeli maddelerin kontrolünü,

r) Askerî faaliyetler öncesinde yapılması gerekli çevresel etkilerin kontrolünü,

t) Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesinde yürütülen ağaçlandırma faaliyetlerini,

17'inci maddesinde (1) Denetlemeler esnasında veya herhangi bir sebeple yapılan tetkikler sonucunda çevre mevzuatına uygun olmayan hususların tespit edilmesi durumunda, söz konusu aksaklıkları düzeltmek amacıyla ilgili birlik/kuruma bir yılı aşmamak üzere süre verilir. Verilen süre kapsamında aksaklık giderilmemiş ise tesisin faaliyetinin belirli bir süre durdurulması konusunda ilgili kuvvet komutanlığı ile Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığına teklifte bulunulur.

(2) Tespit edilen aksaklıkların çevre ve insan sağlığı yönünden tehlike yaratması durumunda süre verilmeksizin faaliyetlerin durdurulması için hemen işlem başlatılır.

Yönetmelik ile askerî birlik, bölge, tesis, işyeri ve tatbikatlarda yürütülen faaliyetlerin çevre mevzuatına uygunluğunun, yönetmelikte belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde kontrol edilmesini, değerlendirilmesini ve rapor haline getirilmesi gibi yükümlülükler belirtilmekte ve tatbikatlar dahil her türlü askerî maksatlı faaliyetler, çevre mevzuatı hükümleri doğrultusunda çevre denetimine tabi bulunmaktadır. Türk Silahlı Kuvvetlerinin çevreye zarar verebileceği herhangi bir durumda askeri faaliyetlerine son vermesi yönetmelik kapsamında öngörülmektedir.

Kanunlar ve yönetmeliklerle çevre koruma altına alınmasına karşın, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde gerçekleştirilen askeri operasyonlarla ve güvenlik nedeniyle yüzlerce hektarlık ormanlık alanın yakılarak tahrip edildiği bilinmektedir. Ne yazık ki birçok alanda çıkan orman yangınlarına operasyonlar gerekçe gösterilerek müdahale edilmesi de engellenmektedir. 2009 Ağustos ayı içerisinde 20'ye yakın yerde askeri operasyonlar nedeniyle yangınların çıktığı yerel ve ulusal basında yer almaktadır.

Bu çerçevede konuyla ilgili olarak;

1. Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde 1990-2009 yılları arasında kaç hektarlık alan yangınlar nedeniyle yok olmuştur? Bu yıllar arasında askeri operasyonlar nedeniyle çıkan yangın sayısı nedir? Çıkan yangınlar sonucunda kaç vatandaşımız yaşamını yitirmiştir?
2. Türk Silahlı Kuvvetleri Çevre Denetim Yönetmeliği kapsamında hangi alanlarda ve birimlerde çevre denetimi yapılmıştır? Bu denetimlerin sonuçlarına ilişkin bilgiler nelerdir?
3. Askerî birlik, bölge, tesis, işyeri, tatbikatlar ve operasyonlar sonucunda çevreye atılan veya bırakılan katı atıklar, atık yağlar, tehlikeli maddeler, kimyasal madde ve ürünlere ilişkin bilgiler nelerdir? Belirtilen ürünler hangi alanlarda hava, toprak ve su kirliliğine yol açmıştır?
4. Gerçekleştirilmesi planlanan projelerin çevreye olabilecek olumlu ve olumsuz etkilerinin belirlenmesinde, olumsuz yöndeki etkilerin önlenmesi ve çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi için ne tür önlemler alınmaktadır? Gerekli önlemler alınmadığı gerekçesiyle hangi alanlar bu durumdan olumsuz olarak etkilenmiştir?
5. Askerî tatbikatların planlama ve icrasında ilgili kurum ve kuruluşlardan alınan bilgiler bulunmakta mıdır? Eğer mevcut ise bu bilgiler nelerdir?
6. Çevre mevzuatına uygun olmadığı gerekçesiyle kaç tane ilgili birlik ve kuruma yönetmeliğin 17'inci maddesi kapsamında bir yılı aşmamak üzere süre verilmiştir?
7. Orman Kanunu kapsamında yangınları önlemek amacıyla orman idaresince en çok beş yılda tahakkuk ettirilecek bir plan ve program dahilinde Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da hangi alanlarda yangın emniyet yolları, kule ve kulübeleri bulunmaktadır? Yangın haberleşmesini sağlamak amacıyla Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da hangi alanlarda telsiz alıcı ve verici istasyonları bulunmaktadır?
8. Orman yangınlarını önleme ve orman yangınlarıyla mücadele harcamaları için Orman Genel Müdürlüğü Katma Bütçesinde Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi için ayrılan miktar nedir?
9. Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde hangi alanlarda yanan ormanların yerine ağaçlandırma faaliyeti yapılmıştır? Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesinde hangi alanlarda ağaçlandırma faaliyetleri yapılmıştır?